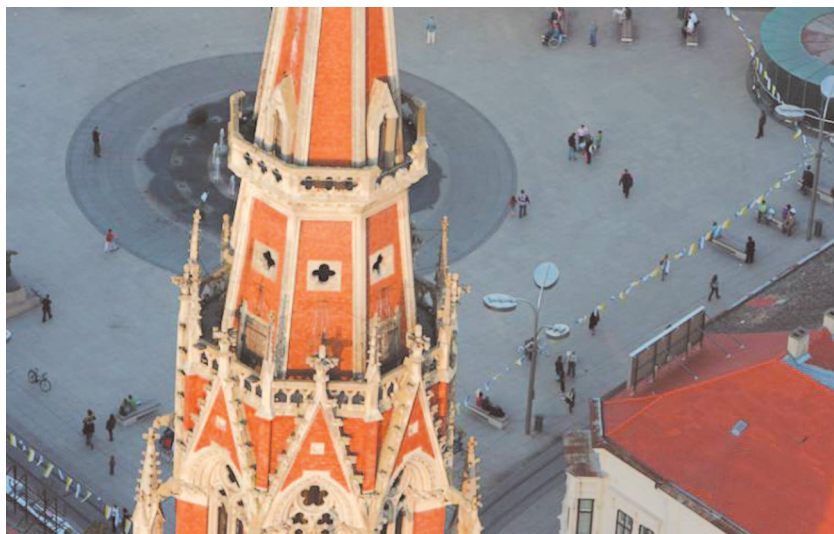

Učitelj matematike

3. međunarodni znanstveni kolokvij “Matematika i dijete”

Margita Pavleković, Osijek

U Osijeku je 18. i 19. ožujka 2011. održan 3. međunarodni znanstveni kolokvij *Matematika i dijete*. Šezdesetak sudionika iz Hrvatske i susjednih zemalja (Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije i Mađarske) koji se bave aspektima problema matematičke edukacije djece izložilo je 22 znanstvena i 10 stručnih radova. Skupom su dominirali matematičari, ali je važnost problematike bila u njezinoj interdisciplinarnosti koju su osiguravali sudionici drugih specijalnosti (psiholozi, pedagozi, informatičari).

Središnja tema skupa bio je *učitelj matematike* – njegova izobrazba i napredovanje te djelovanje u okvirima akademske zajednice, obrazovnoga sustava i širega društvenog okruženja.

Kako su akademske 2010./11. godine na učiteljskim i nastavničkim studijima diplomirale prve generacije bolonjskih studenata, na ovom su skupu analizirani propusti sveučilišnih programa učiteljskih i nastav-

ničkih studija donesenih 2005. godine te dane vrijedne smjernice za njihovo noveliranje. Predlagali su se sadržaji, ali i originalni postupci kojima bi se, prema mišljenju autora, mogla postići kvalitetnija izobrazba učitelja. Neki od autora poboljšanja vide u interaktivnim konstruktivističkim pristupima učenju i poučavanju te popularizaciji matematike. Drugi su usmjereni na promišljenije uključivanje informacijskih tehnologija u izobrazbu učitelja i njegovu nastavničku djelatnost (kriterij i metode odabira *on-line* materijala za nastavu matematike, učenje na daljinu i primjena inteligentnih sustava itd.). Učitelji matematike u svojim izlaganjima upozorili su na činjenicu da nisu u dovoljnoj mjeri osposobljeni za praktično prepoznavanje, izobrazbu i podršku učenika s teškoćama. Asve je više roditelja djece s teškoćama zainteresirano za uključivanjem njihove djece u redovitu nastavu na što obvezuje članak 24. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom (UN, 2006.), a u našoj zemlji i Nacionalna strate-

gija razvoja Republike Hrvatske¹. Stoga u predstojećim izmjenama programa treba razviti kurikulum kojim bi studenti učiteljskih i nastavničkih studija postigli tražene kompetencije.

Problem cjeloživotne izobrazbe i znanstvenoga napredovanja učitelja (matematike) u području edukacijske matematike još uvijek nije riješen na način kojim bi se u akademskoj zajednici svakom učitelju pružila realna prilika da znanstveno napreduje.

Na trećem skupu *Matematika i dijete* nastavilo se sjećanjima i zahvalom učiteljima i znanstvenicima matematike koji su potekli iz naše sredine, dali veliki doprinos u nastavi i popularizaciji matematike, a kojih više nema. Na žalost, u zadnjih nekoliko godina Hrvatska je ostala bez niza uglednih matematičara koji su dali veliki doprinos nastavi matematike. Taj doprinos možemo grubo podijeliti u dvije bitno različite, ali ipak nerazdvojne cjeline. Dva su matematička velikana — prof. dr. Svetozar Kurepa (1929. – 2010.) i prof. dr.

Krešimir Horvatić (1930. – 2008.) na ovim prostorima (Osijeku) pokrenuli, organizirali i koordinirali provedbu i realizaciju dopunskoga studija iz matematike nastavnoga smjera sedamdesetih i osamdesetih godina prošloga stoljeća ispred Matematičkoga odjela Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta iz Zagreba. Dopunskim studijem stotinjak je polaznika steklo visoku stručnu spremu i diplomu učitelja matematike. Time je učinjen dalekosežni poticaj stručnom, znanstvenom i gospodarskom zamahu na prostorima Slavonije, Baranje i dijelu Bosne i Hercegovine. Drugu skupinu matematičara ponajprije ćemo pamtiti po sjajnim knjigama, časopisima, provedbi matematičkih natjecanja, kvizova te drugih aktivnosti s ciljem popularizacije matematike, ali i znanstvenoga doprinosa nastavi matematike. To su profesor Boris Pavković (1931. – 2006.) i akademik Stanko Bilinski (1909. – 1998.), zatim Dominik Palman (1924. – 2006.) i Zdravko Kurnik (1937. – 2010.), redom profesori s Matematičkoga odjela Prirodoslovno-matematičkoga fakulteta u Zagrebu. Posebna zahvala pripada i osebujnoj osobi – matematičaru, književniku i japanologu, koji je radio na Fakultetu strojarstva i brodogradnje prof. dr. sc. Vladimiru Devidéu (1925. – 2010.). Zaljubljenik u matematiku i umjetnost uvijek je nalazio vremena pisati za najmlađe.

¹ Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. do 2015., Vlada RH, Zagreb, 2007.

Rezultati ovoga skupa, koji je bio organiziran na visokoj znanstvenoj razini, sabrani su u zborniku u kojem su svi radovi objavljeni na dva jezika: engleskom i matičnom jeziku autora. Zbornik je uredila Margita Pavleković.

Iz radova znanstvenika zaključujemo da je učitelj matematike suočen sa sličnim problemima u Hrvatskoj kao i u zemljama okruženja. Postojećim sveučilišnim programima nije u dovoljnoj mjeri stručno osposobljen. Slabo poznaje školsku matematiku. Zbog skromnih materijalnih uvjeta na fakultetu i u školama nema priliku u dovoljnoj mjeri ovladati informacijskim tehnologijama i inteligentnim sustavima učenja. Uglavnom ostaje nespreman za stručni prihvata učenika s posebnim potrebama. Zazire od ozbiljnijih problema djece i mladih kao što su droga, nasilje, alkohol. Nedostatne su mu kompetencije za suradnju s roditeljima i timski rad, još uvijek nema realnu priliku znanstveno napredovati, potplaćen je i u društvenoj zajednici nije odgovarajuće priznat.

Ovaj skup i objavljivanje ovog zbornika važan je doprinos nastojanjima da se domišljeno noveliraju programi učiteljskih studija te podigne kvaliteta cjeloživotne izobrazbe učitelja matematike. Između ostaloga to bi se postiglo osnivanjem smjera *Edukacijske matematike* u okviru doktorskoga studija

matematike. Ustrajava se na interdisciplinarnosti takvoga studija, kao i na činjenici da bi njegovi glavni nositelji trebali biti matematičari.

Iako su izlaganja trajala puna dva dana, stiglo se u petak navečer proći vinskim cestama Baranje i na kratko predahnuti u *Josićevom podrumu*, kušajući baranjska vina i fiš-paprikaš spravljen na otvorenim ognjištima. Zvuci tamburice i domaća savijača od sira i jabuka razgalila je srca vrijednih sudionika.

